

FAO: Lesy a ich zodpovedné využívanie sú kľúčom k odolnosti a prosperite

Datum 12.10.2026
Subjekt Ministerstvo podhospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
Region Slovensko
Kategorie Mezinárodní organizace, Lesnictví a těžba dřeva, Životní prostředí

V Ríme minulý týždeň vyvrcholilo dvadsiate ôsme zasadnutie Výboru pre lesníctvo (COFO 28) Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO). Výbor pravidelne poskytuje usmernenia pre činnosť FAO v oblasti agendy lesov a lesníctva, ktoré následne vyústia do pracovných aktivít tejto globálnej organizácie zameraných na podporu trvalo udržateľného využívania svetových lesov a zastavenia úbytku výmery lesov v niektorých regiónoch sveta. Zároveň so zasadnutím výboru sa uskutočnil aj v poradí desiaty Svetový týždeň lesov.

<https://www.fao.org/forestry/committee-on-forestry/en>

„Lesy pre výživu, odolnosť a prosperitu“ znel hlavný slogan zasadnutia COFO 28. Lesy a stromy rastúce mimo lesov zohrávajú čoraz významnejšiu úlohu v udržateľných agropotravinárskych systémoch. Trvalo udržateľné a zodpovedné využívanie lesov, ich ochrana a aktívna starostlivosť o ne prispievajú k potravinovej bezpečnosti a výžive, zabezpečeniu živobytia obyvateľstva a odolnosti vidieckych oblastí. To všetko v kontexte rastúceho globálneho dopytu po potravinách, hladu a potravinovej neistoty a výkyvov súvisiacich s meniacou sa klímou, ktoré ovplyvňujú agropotravinárske systémy po celom svete.

V kontexte tejto témy bola na zasadnutí prezentovaná správa FAO s názvom „Lesy pre výživu“. Táto správa sa zameriava na kľúčový **vzťah medzi lesmi, agropotravinárskymi systémami a výživou**. Viac ako 5 miliárd ľudí je nejakým spôsobom závislých na lesoch, resp. systémoch, ktorých základom sú stromy, pokiaľ ide o potraviny, energiu, príjmy a ekosystémové služby, ktoré sú základom poľnohospodárskej produkcie. V niektorých regiónoch sveta a komunitách predstavuje výživa z lesov až 80 percent denného príjmu bielkovín a tvorí až polovicu všetkých konzumovaných potravín. Lesy a stromy rastúce mimo lesov takto podporujú dostupnosť potravín, rozmanitosť stravovania a stabilitu agropotravinárskych systémov a sú obzvlášť dôležité pre zraniteľné skupiny obyvateľstva vrátane drobných poľnohospodárov a domorodého obyvateľstva tým, že posilňujú ich živobytie a odolnosť.

Dôležitosť synergie medzi lesmi a poľnohospodárskym využitím pôdy zdôraznil vo svojom príhovore v rámci tematického sprievodného podujatia Svetového týždňa lesov aj Vladimír Vnuk, štátny tajomník Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR). Lesy a poľnohospodárstvo by nemali súperiť o pôdu. Naopak, lesy regulujú vodný cyklus, predchádzajú erózii pôdy a chránia vodné zdroje, z ktorých sa zavlažujú poľnohospodárske oblasti. Lesy sú nositeľom biodiverzity a domovom opeľovačov a prirodzených predátorov škodcov, čo priamo ovplyvňuje výnosy poľnohospodárskych plodín. Podporovať by sa preto malo integrované využitie krajiny a koexistencia oboch základných spôsobov tohto využitia – lesníctva a poľnohospodárstva. Slovensko preto kladie dôraz na trvalo udržateľné a prírode blízke hospodárenie v lesoch, adaptáciu lesov a zvyšovanie ich odolnosti v kontexte klimatickej zmeny a jej dopadov.

Počas zasadnutia COFO 28 bola predstavená aj najnovšia **Správa o stave svetových lesov**. Cieľom správy je pravidelne podávať obraz o stave svetových lesov na pozadí témy, ktorá aktuálne rezonuje

v globálnych diskusiách. Snahou najnovšej správy je, v súlade s jej tematickým zameraním, podať dôkaz o zásadnom význame obnovy degradovaných lesov a krajiny pri riešení takých výziev, akými sú zmena klímy, potravinová bezpečnosť a sebestačnosť, strata biodiverzity a degradácia pôdy. Podľa správy je na celom svete degradovaných až 1,56 miliardy hektárov pôdy vrátane 460 miliónov hektárov lesov. Pozitívom je, že vo svete sa zintenzívňuje úsilie o obnovu takto degradovanej pôdy a ekosystémov.

Témou zasadnutia COFO 28 boli aj **lesné požiare**, ktoré podľa údajov FAO každoročne vo svete zasiahnu až 127 miliónov hektárov lesov. V mnohých regiónoch sú čoraz častejšie a majú závažnejšie dopady. Preto FAO spolupracuje prostredníctvom Globálneho centra pre manažment požiarov so svojimi členskými krajinami a partnermi na podpore integrovaného manažmentu prírodných požiarov a presadzovaní cezhraničných riešení.

Angažovanosť **slovenskej delegácie** počas zasadnutia COFO 28 bola podčiarknutá spolu organizáciou sprievodného podujatia „Z lesa na tanier“ s ukážkami prípravy diviny a prezentáciou potravinových produktov, ako med či lesné plody, z portfólia štátneho podniku Lesy SR. V neposlednom rade umocňoval postavenie a vplyv našej krajiny aj fakt, že Slovensko malo svojho zástupcu, ktorým bol Boris Greguška, lesnícky odborník MPRV SR, na pozícii jedného z podpredsedov celého zasadnutia COFO 28.

Výbor pre lesníctvo (COFO) je najvyšším štatutárnym orgánom v systéme FAO pre lesníctvo. Zasadnutia výboru sa konajú zvyčajne v dvojročnom pracovnom cykle a poskytujú priestor na diskusiu vedúcich predstaviteľov lesníckeho sektora a vládnych expertov jednotlivých členských krajín o aktuálnych politických témach, ktoré sa týkajú lesov a lesného hospodárstva. Výbor prijíma rozhodnutia, ktoré majú priamy dopad na aktivity FAO v oblasti lesov a lesníctva vrátane tých, ktoré prispievajú k realizácii Strategického plánu pre lesy Organizácie Spojených národov.

Viac informácií o zasadnutí je dostupných na webovej lokalite:
<https://www.fao.org/forestry/committee-on-forestry/en>.

<https://www.mpsr.sk/sk/index.php?id=20468&navID=1>